

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 124/2012-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. P. M., zastúpenej a., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. Z. B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Malacky č. k. 4 C 520/2008-147 zo 6. decembra 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 147/2011-175 z 12. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2012 doručená sťažnosť M. P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Malacky (ďalej aj „okresný súd“) č. k. 4 C 520/2008-147 zo 6. decembra 2010 (ďalej aj „napadnutý prvostupňový rozsudok“) a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 147/2011-175 z 12. októbra 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že v právnej veci sťažovateľky o „*vyľúčenie odporcu z užívania bytu a garáže*“ okresný súd rozsudkom č. k. 4 C 520/2008-147 zo 6. decembra 2010 jej návrh (ktorý mu bol doručený 12. septembra 2008) v celom rozsahu zamietol a súčasne zaviazal sťažovateľku na náhradu trov konania odporcovi. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľky rozsudkom č. k. 2 Co 147/2011-175 z 12. októbra 2011 napadnutý prvostupňový rozsudok potvrdil. Sťažnosť sťažovateľky smeruje proti napadnutému prvostupňovému rozsudku, ako aj proti napadnutému rozsudku krajského súdu.

Sťažovateľka uvádza, že k podaniu návrhu prišlo z dôvodu, že *«odporca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne v čase, keď bol vo výkone trestu, oznámil sťažovateľke podaním zo dňa 23. 06. 2008, že je výlučným vlastníkom bytu, odvolávajúc sa na ust. § 123 ObčZ, podľa ktorého „iba vlastník je oprávnený predmet svojho vlastníckeho práva užívať a nakladať s ním a súčasne má právo na ochranu proti tomu, kto neoprávnene do jeho vlastníckeho práva zasahuje“»*.

Následne odporca doručil sťažovateľke „*výzvu na vypratanie bytu a garáže, ktoré bez právneho dôvodu užíva*“, a upozornil ju, že ak nebude jeho výzvu rešpektovať, dopustí sa podľa jeho názoru trestného činu neoprávneného zásahu do práva k domu podľa § 218 Trestného zákona.

Zo sťažnosti taktiež vyplýva, že 10. decembra 2008 bol sťažovateľke doručený na vyjadrenie návrh odporcu z 29. septembra 2009, ktorým sa v konaní vedenom okresným

súdom pod sp. zn. 5 C 724/08 domáhal voči nej vypratania tých istých nehnuteľností ako sťažovateľka návrhom doručeným okresnému súdu 12. septembra 2008.

V ďalších častiach sťažnosti sťažovateľka cituje z jej pohľadu podstatné časti odôvodnenia napadnutého prvostupňového rozsudku, ako aj relevantné časti z jej odvolania proti tomuto rozsudku a tiež z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu.

Pokiaľ ide o dôvody, ktoré viedli sťažovateľku k podaniu sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, sťažovateľka ozrejmuje, v čom má podľa nej spočívať namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy upriamujúc pozornosť na „*konkrétne skutočnosti absentujúce v odôvodnení rozsudkov a pri posúdení veci*“, označujúc takéto odôvodnenie rozhodnutia za «*absurdné, ak prvostupňový súd zamietol návrh sťažovateľky na vykonanie dôkazu, keď nepripustil v konaní výsluch spoločného syna účastníkov J. P. s odôvodnením, že „jeho výpoveď by nič nemohla zmeniť na skutočnosti, že už z listinných dôkazov súd zistil, že návrhu nie je možné vyhovieť, nakoľko sa nejedná o spoločný byt účastníkov konania, ale o výlučné vlastníctvo odporcu k predmetnému bytu*“».

Sťažovateľka napokon uvádza dôvody, na základe ktorých dospela k názoru, že napadnutým prvostupňovým rozsudkom, ako aj napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené aj jej ďalšie základné práva označené v petite sťažnosti konštatujúc, že „*Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 147/2011-175 IČS: 1608206796 zo dňa 12. 10. 2011 a rozsudok Okresného súdu Malacky č. k. 4 C 520/2008-147 IČS: 1608206796 zo dňa 06. 12. 2010, ktorým bol v plnom rozsahu zamietnutý návrh vo veci samej, na základe vyššie uvedených skutočností, z dôvodu, že faktickým predmetom sporu je ochrana osobnostných práv sťažovateľky, zasahuje aj do vyššie uvedených ústavných práv, t. j. práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti.*“.

Osobitne sa sťažovateľka venuje aj splneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V nadväznosti na to ústavnému súdu oznámila, že *„proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. 10. 2011 č. k. 2 Co 147/2011-175 IČS: 1608206796 doručenému dňa 05. 12. 2011 podala v lehote stanovenej v § 240 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku... dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, a to podaním zo dňa 05. 01. 2012. V rámci uvedeného dovolania žiada zrušiť aj rozsudok súdu prvého stupňa – Okresného súdu Malacky.“*

V súvislosti s uvedeným sťažovateľka poukazuje na to, že *„Keďže dovolanie voči potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je prípustné len z dôvodov uvedených v § 237 OSP, prípustnosť odvodzuje sťažovateľka od skutočnosti, že jej postupom uvedených súdov z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozsudkov bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo by malo podľa jej právneho názoru zakladať dovolací dôvod v zmysle § 237 písm. f) OSP.“*

Sťažovateľka sa na jednej strane odvoláva na aktuálnu judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej je sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prípustná až po rozhodnutí o dovolaní s tým, že lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (I. ÚS 165/2010), ale napriek tomu tvrdí, že *„podáva sťažnosť z dôvodu právnej istoty“*. V súvislosti s tým sťažovateľka vyslovuje právny názor, *„že Ústavný súd Slovenskej republiky nie je oprávnený túto sťažnosť odmietnuť ako neopodstatnenú podľa § 53 ods. 1 zákona o organizácii Ústavného súdu skôr, ako bude Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozhodnuté o vyššie uvedenom dovolaní, t. j. skôr ako bude z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrejmé, či mala sťažovateľka (t. j. či bolo prípustné) aj iné opravné prostriedky proti napadnutým rozsudkom (okrem ústavnej sťažnosti), alebo nie.“*

Čo sa týka súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a dovolania sťažovateľka argumentuje tým, že k tomuto kroku pristúpila preto, lebo *„nie je zrejmé,*

akým spôsobom Najvyšší súd Slovenskej republiky posúdi prípustnosť dovolania v predmetnej veci... t.j. nemôže mať vedomosť, či nebude napriek jej právnenému názoru uvedenému v dovolaní dovolanie odmietnuté v zmysle § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP...“. Na podporu tejto argumentácie poukazuje aj na podľa jej názoru «inkonzistentnosť rozhodovacej praxe práve Ústavného súdu Slovenskej republiky (ktorý na jednej strane v Náleze sp. zn. I. ÚS 342/2010 zo dňa 08. 12. 2010 vyslovil, že nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zakladá odňatie možnosti konať pred súdom a teda i prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f) OSP, pričom právny názor o tom, že ide len o tzv. inú vadu konania, považoval za prekonaný, na strane druhej však Ústavný súd Slovenskej republiky v Uznesení č. k. IV. ÚS 499/20121, zo dňa 22. 11. 2011 vyslovil opäť daný „prekonaný“ právny názor, t.j. že v prípade nedostatočného odôvodnenia ide len o tzv. inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, kedy prípustnosť dovolania daná nie je.».

V závere svojej sťažnosti sťažovateľka navrhla vo veci rozhodnúť týmto nálezom:

„1. Základné práva M. P...

a. podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

b. podľa článkov 20 ods. 1, 16 ods. 1, 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, všetky v spojení s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2 Co 147/2011-175, IČS: 1608206796, zo dňa 12. 10. 2011, ako aj rozsudkom Okresného súdu Malacky, číslo konania 4 C 520/2008-147, zo dňa 06. 12. 2010, ktorým bol v plnom rozsahu zamietnutý návrh vo veci samej, porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2 Co 147/2011-175, IČS: 1608206796 zo dňa 12. 10. 2011, ako aj rozsudok Okresného súdu Malacky, číslo konania 4 C 520/2008-147, zo dňa 06. 12. 2010, ktorým bol v plnom rozsahu zamietnutý návrh vo veci samej, sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Malacky, aby o veci znovu konal a rozhodol.

3. *Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť M. P... trovy právneho zastúpenia v sume 323,50 € (slovom: tristodvadsaťtri eur a päťdesiat centov) na účet jej právneho zástupcu, JUDr. Z. B... do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.*“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a samostatne základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 520/2008-147 zo 6. decembra 2010 a rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 147/2011-175 z 12. októbra 2011, pričom podstatou sťažnostných námietok je jej tvrdenie, že okresný súd, a rovnako tak aj krajský súd sa nezaoberali s jej „*právne relevantnou argumentáciou*“, ako aj s jej nesúhlasom so skutkovými zisteniami, interpretáciou príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka

a právnym názorom okresného súdu i krajského súdu, a v neposlednom rade aj námietka nedostatočného odôvodnenia napadnutých rozhodnutí.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že samotné namietanie porušenia niektorého zo základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, prostredníctvom sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie a rozhodovanie o nej. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje.

Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie jeho zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010).

Zo skutočností uvedených sťažovateľkou, ako aj z príloh pripojených k sťažnosti vyplynulo, že ochrany svojich v sťažnosti označených práv sa domáha tak sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj dovolaním podaným najvyššiemu súdu, a to podaním z 5. januára 2012, o ktorom najvyšší súd ako dovolací súd do dňa predbežného prerokovania sťažnosti nerozhodol. Z uvedeného vyplýva, že v okolnostiach daného prípadu sťažovateľka podaním dovolania (založeného zrejme v zásade na obdobnej argumentácii, akú uplatňuje v sťažnosti podanej ústavnému súdu), ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne akceptovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľkou využitý, ako predčasné (porovnaj napr. IV. ÚS 242/2010).

Ústavný súd môže prijať sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietaný stav zásahu do základných práv alebo slobôd napraviť.

Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 180/2010, III. ÚS 504/2011).

Iba za predpokladu, že sťažovateľka vyčerpala všetky jej dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody a nebola s ich uplatnením úspešná, môže predložiť sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre namietané porušenie tohto základného práva alebo slobody ústavnému súdu. K tomu

treba dodať, že sťažovateľka nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinná postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľkou ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí.

Ústavný súd ani na základe argumentácie sťažovateľky obsiahnutej v jej sťažnosti nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odklonil od už stabilne v jeho judikatúre vyslovovaného názoru (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 145/2010, IV. ÚS 195/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Bez ohľadu na to, ako rozhodne najvyšší súd o dovolaní sťažovateľky, teda aj v prípade, že by ho prípadne v zmysle § 243b ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP odmietol, zostane jej lehota na podanie sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, III. ÚS 167/2010, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 195/2010) zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54). Z toho dôvodu nemohol ústavný súd akceptovať argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcej podanie sťažnosti ústavnému súdu súčasne s podaním dovolania „z dôvodu právnej istoty“.

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, ak by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to navádzať potenciálnych sťažovateľov k obdobnému postupu, aký zvolila v okolnostiach daného

prípade sťažovateľka, t. j. k paralelnému podávaniu sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

S poukazom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju pri jej predbežnom prerokovaní podľa zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť sťažovateľky bola už pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľky v nej uplatnenými nezaoberal. Z toho istého dôvodu stratilo už opodstatnenie vyzývať sťažovateľku na odstránenie nedostatkov jej sťažnosti, keďže k nej nepripojila kópie právoplatných rozhodnutí (§ 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde), proti ktorým sťažnosť smeruje.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2012